

Foto: Kvægbrugets Forsøgscenter.

Forsøg med kalve i grupper med transponderstyret mælkefodring fortsætter i 2004.

Kvægbrugets Forsøgscenter (KFC) har i samarbejde med Danmarks Jordbrugsforskning og Dansk Kvæg iværksat et projekt med direkte formidling af forskningsresultater til kvægrådgivere og kvægbrugere. Projektet består af fire delelementer:

- Udgive Nyhedsbrevet Ny Kvæg-Forskning hver anden måned
- Udarbejde cirka 40 artikler årligt om kvægforskning til en ny hjemmeside, henvendt til praksis www.kvaegforskning.dk
- Gennemføre specialkurser for rådgivere og landmænd
- Udgive et katalog over foredrag, der tilbydes til landmænd

Igangværende projekter

- ROSA-projekter (RObust kvæg – et tværfagligt SAMarbejde)
- Nye fordringsstrategier til fremtidens malkeko – Lad koen bestemme
- Genetiske strategier for robuste malkekøer
- Ernæringsmæssige muligheder for optimal vomomsætning og reduceret leverbyldeforekomst hos slagtekalve
- Nye kvalitative mål for malkekøens frugtbarhed
- Forebyggelse af produktionssygdomme og reproduktionsproblemer ved reduktion af fysiologisk ubalance i malkekoen
- Tilpasningsevne hos højtydende

Kvægbrugets Forsøgscenter er nu kørt ind og kører med fuld udnyttelse af kapaciteten. Centret er bindeleddet mellem forskning og praksis. Vi arbejder for at forbedre bundlinien hos kvægbrugere, forbedre dyrenes sundhed og velfærd, øge produkternes kvalitet samt for at reducere miljøpåvirkningen fra kvægbruget

Kvægbrugets Forsøgscenter på fuld kraft i 2003

- malkekøer i løsdriftssystemer
- Protein til kvier
- CLA i mælkefedt
- Kalve i grupper med transponderstyret mælkefodring
- BIOSENS - Biologiske styringsparametre hos malkekøer
- Vandforbrug som indikator for kalves sundhedstilstand (Farm-watch)
- Fordampning af ammoniak og drivhusgasser fra stalde (Farm-Test)
- Tidlig identifikation af produktions sygdomme i højteknologiske stalde
- Oksekød fra større ungtyre til hjemmemarkedet
- Direkte videnformidling.

Nyeste resultater

Leverbylde og fodring

Sammenhængen mellem fodringen og forekomsten af leverbylde hos ungtyre er blevet undersøgt igen om to år. Tyrene blev begge år fodret efter ædelyst enten med en stivelsesrig kraftfoderblanding eller

med en kraftfoderblanding, hvor 25 procent af hveden var erstattet med grønpiller og roepulpetter. Med det stivelsesrige kraftfoder fik 9 ud af 21 ungtyre leverbylde i det første år mod kun én ud af 20 tyre fodret med grønpiller og roepulpetter. I det andet år havde kun én tyr ud af 44 leverbylde. Tilvæksten var ens i de to hold i begge år. Den store forskel imellem årene svarer til de store forskelle, der findes i praksis imellem besætninger. Hovedkonklusionen er, at hvis der i besætningen generelt er et problem med leverbylde, så er det afgørende at give foder med ekstra cellevægge til erstatning for en del af stivelsen. Undersøgelsen viste også, at risikoen for leverbylde er størst hos kalve med kronisk lungebetændelse.

Stabilitet af mælkefedtet påvirkes af fodersammensætningen

Der er en positiv sammenhæng mellem den mængde fedt koen producerer pr. døgn og størrelsen af mælkenes fedtkugler. Der er også

Foto: Kvægbrugets Forsøgscenter.

Kvægbrugets Forsøgscenter har i 2003 investeret i flere kælvningsbokse.

Fakta

Visioner og mål for Kvægbrugets Forsøgscenter

- At lave forsøg til gavn for udviklingen af dansk kvægbrug
- At sikre aktivt samspil mellem forskning og kvægbrugserhvervet
- At sikre effektiv formidling af nye forsøgsresultater
- At udvikle et attraktivt besøgssted for kvægbrugere og det omgivende samfund
- At etablere og fastholde internationale kontakter i forskningsverdenen.

en sammenhæng mellem indholdet af specifikke fedtsyrer i mælken og fedtkuglernes diameter. Dermed kan mængden og sammensætningen af foderfedtet påvirke fedtkuglestørrelsen. Fedtkuglestørrelsen har betydning for stabilitet ved de pumpeprocesser, som mælken gennemgår ved automatisk malkning, og dermed indflydelse på syregraden og mælkefedtets kvalitet. Jo større fedtkugler jo større risiko for højere syregrad og dermed harsk mælk.

Konkurrence i transponderstyrede mælkefodringsautomater

Der var betydelig mere konkurrence om adgang til de transponderstyrede mælkefodringsautomater, når der var 24 kalve pr. automat sam-

menlignet med 12 kalve pr. automat. Kalvene i de små grupper blev kun forstyrret i 10 procent af deres tid i automaten, mod 50 procent i de store grupper. Kalvene i de store grupper øgede drikkehastigheden, men besøgte ikke automaten udenfor deres normale aktivitetsperioder. Kalvene nåede at optage den tildelte mælkemængde på 6,4 liter, uanset gruppestørrelse. Tilvæksten var for store racer i gennemsnit 750 g pr. dag fra 12 dage til fravæning og var ikke påvirket af gruppestørrelsen. Ved otte portioner pr. dag optog kalvene automaten i længere tid pr. døgn. Selve drikketiden pr. døgn var ikke påvirket af antallet af portioner. Men otte daglige portioner resulterede i en fordobling af

den tid pr. døgn, som kalvene brugte i automaten efter mælkeoptagelsen. Tildeling af mælken i fire frem for otte portioner vil derfor øge automatens kapacitet.

CLA – en sund del af mælkefedtet

Konjugeret linolsyre (CLA) er fedtsyre med beskyttende virkning mod kræft, sukkersyge og fedme. Samtidig virker de stimulerende på immunsystemet. Mælkefedt indeholder CLA, men andelen afhænger af fedtkilden i foderet. På KFC har vi sammenlignet rationer med rapskager, sojabønner og solsikkefrø med en ration uden fedttilskud. Ved tilskud af raps- soja- og solsikkeprodukter udgjorde CLA henholdsvis 0,9, 0,8 og 1,5 procent af mælkefedtet og kun 0,7 procent ved fodring uden fedttilskud. Hos Jersey var andelen af CLA 0,8 procent mod 1,2 procent hos de store racer.

Lav emission af ammoniak og drivhusgasser på KFC

Af Farmtest-Kvæg nr. 13 fra Landscentret fremgår, at emissionen af ammoniak, metan og lattergas er på et forholdsvis lavt niveau i kostalden på KFC sammenlignet med andre typer af moderne kvægstalde. Dette skyldes sandsynligvis hyppig udmugning med linespillet, der ligger under spalterne og daglig rengøring af spalterne med Clean-Girl fejmaskinen.

Nye investeringer med fondsbevillinger

KFC har i 2003 haft en omsætning på 10,4 millioner kroner, hvoraf de 4,8 millioner er finansieret af kvægbranchen, 1,5 millioner er tilskud til projekter, 2,9 millioner fra salg af produkter samt 1,2 millioner fra fonde til investeringer. Fondsbevillinger fra Nordea Fonden og Foreningen Plan-Danmark har muliggjort investering i blandt andet flere elektroniske foderkasser, ekstra kælvningsbokse og en ny køresilo til foder. I 2003 har vi således igen forbedret anlægget og har indkørt en række procedurer vedrørende dataopsamling, malkning, fodring og sundhedsovervågning, så både datasikkerheden og den almindelige drift er forbedret.